

Середнє призначуване суддями покарання за вбивство бомжа становило – 10,3 років позбавлення волі, а за вбивство батька трьох неповнолітніх дітей - 14 років позбавлення волі. Тобто привабливість потерпілого безпосередньо впливає на суддівське рішення. Якщо потерпілий - асоціальна особистість (злочинець, повія, особа, яку більшість піддає осуду), судді менш схильні призначати винному суворі покарання. Тобто, чим менше ми цінуємо жертву, тим менше ми звинувачуємо злочинця у заподіянні їй шкоди. Хоча дане твердження цілком суперечить положенням ч. 1 ст. 65 КК України.

На нашу думку, дана проблема пов'язана з емоційною сферою особистості судді та безпосередньо стосується такого виду емоцій як симпатія та антипатія. Симпатія – як стійке схвалювальне емоційне відношення людини до інших людей чи явищ – може проявлятися у приділення уваги, наданні допомоги тощо, та виникнути як наслідок вибіркової позитивної реакції на привабливу зовнішність, поведінку, риси характеру іншої людини. Тому соціальні характеристики обвинуваченого та потерпілого провокують у суддів симпатію або антипатію, які в подальшому впливають на формування внутрішнього переконання судді.

Отже, соціальний статус обвинуваченого та соціальна цінність потерпілого впливають на суддівське рішення, що зумовлено природою інформаційного кругообігу та психологічними особливостями суб'єкта суддівської діяльності.

Чижевський С.О.,

заст. нач. відділення виховної роботи
(психолог) управління Північного
оперативно-територіального об'єднання
Національної гвардії України

ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ПРАВООХОРОНЦІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ СЛУЖБИ ПО ОХОРОНІ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ

Тези доповіді розкривають узагальненні результати теоретичного та емпіричного дослідження інформаційно-психологічної безпеки військовослужбовців внутрішніх військ МВС України під час виконання завдань служби по охороні громадського порядку. У матеріалах представлений аналіз видів психологічного впливу на правоохоронців під час проведення акцій протестів у центральній частині міста Києва протягом листопада 2013 року – лютого 2014 року, коли тисячі людей збиралися на площах, вулицях міст України. Протягом вказаного періоду

щодо проведення акцій протестів, значна кількість інформаційних повідомлень у ЗМІ, а також у звітних відеоматеріалах груп фіксації протиправних дій військово-оперативних резервів військових частин ВВ МВС України висвітлювались події, які пов'язанні із проведенням різних акцій щодо безпосереднього контакту мітингувальників та правоохоронців: виступи громадян із засудженням силових акцій; дзеркальне відображення правоохоронців у монолітах; попередження про застосування спеціальних засобів (зі сторони правоохоронців); наспівування пісень, виступи священників, виступи груп матерів; заклики відомих політичних, культурних діячів щодо проведення активних дій або припинення їх, силова фаза і т.д. Групи розвідки військово-оперативних резервів звітували, що ряд соціальних мереж Інтернету, ще задовго до початку даних подій, демонстрували не загальному суспільству, а лише активній групі протестувальників, різний наочний агітаційний матеріал (брошури, рекламні буклети, малюнки, схеми, банери і т.д.) із закликами до активних дій, інструктивні поради та рекомендації щодо впливу на правоохоронців, перешкоджання їм у виконанні завдань служби.

Водночас, правоохоронці мали свої відомчі джерела інформації (періодичні видання МВС, розпорядження, накази і т.д.), відпрацьовану систему виховної роботи з передбаченням заходів морально-психологічного забезпечення щодо виконання завдань служби та інформаційно-просвітницької роботи. Тобто, між мітингувальниками та правоохоронцями відбувалася своєрідна соціальна взаємодія, яка не залежно від їх бажань і намірів мала відповідні результати (як з однієї так і водночас з іншої), зокрема: зміни окремих індивідів поведінки, установок, намірів, уявлень про іншого індивіда. Вплив один на одного здійснювався, як за правило спрямовано (ставилася конкретна мета на досягнення певного результату) і опосередковано (відповідно). До видів психологічного впливу, які використовувалися організаторами та активістами акцій, як до мирних учасників протестів так і до правоохоронців були найбільш розповсюджені наступні методи: переконання, зараження, навіювання, наслідування, мода, чутки.

Перша науково-практична конференція з проблем інформаційно-психологічної безпеки, в колишніх країнах Радянських Соціалістичних Республік, була проведена у листопаді 1995 року, ініційована Інститутом психології Російської Академії Наук. За результатами якої, було продемонстровано велике значення цієї проблематики, її багатогранність, складність і не розробленість, а також стимульовано ряд подальших досліджень щодо наукового пошуку вирішення теоретичних та прикладних завдань в даній області.

Розуміння інформаційно-психологічної безпеки, як стану захищеності особистості, всіляких соціальних груп і об'єднань людей від дій, здатних проти їх волі і бажання змінювати психічні стани і психологічні характеристики людини, модифікувати її поведінку і обмежувати свободу вибору, привело до необхідності переосмислення підходів до ролі спілкування, комунікації, інформаційної взаємодії, а також ряду інших соціально-психологічних процесів, що відбуваються у суспільстві. Вагоме місце займає комплексна оцінка результатів соціологічних досліджень, та впорядкування їх у хронологічній послідовності, що у свою чергу надає можливість об'єктивно зрозуміти ситуацію, знайти істину, спробувати встановити авторів сценаріїв подій.

Наявність великої кількості інформації у період соціально-політичної нестабільності, дає більше можливості, щоб в ній зорієнтуватися; відслідковування потоку новин – допомагає зберегти психологічне здоров'я військовослужбовців. Кожному правоохоронцю під час виконання завдань служби по охороні громадського порядку, необхідно зберігати здоровий глузд і не піддаватись емоціям, а також виробляти своє персональне відношення до того, що відбувається. Водночас, стирання персональної відповідальності призводить до безпорядків та внутрішнім конфліктам. Основна проблема соціально-політичної кризи, яка мала місце – це відсутність особистості, яка перетворила би емоції і переживання натовпу в необхідну конструктивну форму і могла б висунути ясні розумні вимоги (відсутня комунікація між сторонами конфлікту). Як в кожній медалі є зворотна сторона, так і в даному випадку є така. Без постійного інформаційного контакту неможливий повноцінний розвиток людини і нормальне функціонування суспільства.

Шевченко Т.В.,

ад'юнкт кафедри оперативно-пошукової роботи та документування факультету підготовки кадрів спеціальних підрозділів НАВС

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ДО ПРОВЕДЕННЯ ЛЕГЕНДОВАНОГО СПІЛКУВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ

В оперативно-розшуковій діяльності легендоване спілкування між оперативним працівником та джерелом являє собою процес взаємного оцінювання, обміну інформації та взаємодії, в якому оперативний працівник виконує чужу соціальну роль, використовуючи легенду та